

Post 0

Kultur-O 2015 Selforslia Introduksjon

Introduksjon til årets Kultur-O

Kultur-O er turorientering der vi i tillegg til postjakt forsøker å gi et kulturelt innslag. På hver post er det et oppslag (som dette) med informasjon om stedsnavn, litt historie og kanskje litt om natur, geografi og geologi.

Det er plassert ut 10 Kultur-O poster i et større område som strekker seg ut over Selfors og Åenget utmark. Årets Kultur-O er en lang tur så det kan være lurt å sette av god tid hvis man tar det på en tur.

Turen er lagt slik at man vil få med det meste av det området kan tilby. Utsikten er fantastisk, naturen er flott, og her finnes mange kulturhistoriske steder og gamle (glemte) stedsnavn. Forhåpentligvis vil de fleste lære litt om vår egen lokalhistorie. I tillegg kan det være spennende å lære nye steder å kjenne. Denne turen tar dere med til steder man normalt kanskje ikke går for ofte, men også til steder der mange går uten å vite alt som har skjedd her.

På kartet som dere skal benytte på turen har vi laget en oversikt over stedsnavn. Oversikten er laget slik at det skal være enkelt å finne stedene i forhold til posten dere er ved.

Post

- 9. Varmosletta
- 10. Varmorskogen
- 11. Skardet
- 12. Hestflåget

I nærheten av post 1 finner dere de stedsnavnene som i lista på kartet er plassert under post 1 (se visning til venstre).

Vi håper dere alle får en spennende tur.

God Tur!

Selfors

Selfors Gård nevnes allerede i «Aslak Bolts Jordebog» fra 1430. «*af selfosse 1/2 spann (smør)*». Som betydde at dette var det Selfors gård betalte i skatt.

Dette er en av de eldste gårdene i Nord-Rana.

Sannsynligvis har det bodd folk her helt fra jernalderen.

Hovedgården lå opprinnelig der den katolske kirke ligger i dag (Skippergården), men bruket har blitt delt i årenes løp. Tuvollen (Monsengården) og Brennsletta er bare to av mange bruk som har eksistert på Selfors.

Navnet

Mange har nok trodd at navnet kommer av sel (fossen med sel i), men på ranværing sier man kobbe, og Kobbforsen finner vi oppe ved Reinforsheia. Navnet har nok mest sannsynligvis en annen sammenheng:

síl (norrønt) = stillestående eller langsomt flytende vann

Ranelva, eller Storelva som man helst sa fra gammelt av, flyter sakte forbi her og ved flo sjø kan man greit komme ned Sjøforsen med båt.

Kart over Selfors 1975

Som vedlegg finner dere det første orienteringskart over Selforslia som ble utgitt i 1975. Dette kartet ble tegnet og synfart av Bjørn Hammer fra Selfors. Her kan dere se hvordan et orienteringskart så ut i 1975 og sammenligne med dagens o-kart. Og ikke minst se hvordan tettstedet så ut for 40 år siden.

Informasjon om Tur-O 2015

Mo Orienteringsklubb har i år plassert ut 70 tur-O poster i ulike områder i Rana. Skillevollen, Båsmofjellet, Ytteren, Reinfjellia, Klokkerhagen og Selforslia (2 opplegg). Denne posten er en del årets Kultur-O som i år er lagt til Selforslia.

Tur-O konvolutter kan kjøpes hos følgende forhandlere:

Sportshuset Mo – Sport 1
Rana Kommune v/servicetorget
Amfi G-Sport

Man kan også ta kontakt med Mo O-klubb direkte ved Hilde Sofie Hansen, eller besøk vår hjemmeside www.mook.no.

En stor takk til alle som har bistått i forbindelse med utformingen av årets Kultur-O: Tormod Steen, Klaus Solbakken, Per Trygve Karstensen, Kari Henriksen, Robert Mønsen, Tom Sandberg, Ragnhild Mønsen, Rana Museum, Rana Bibliotek.

Kilder som er benyttet i arbeidet: Wikipedia, Årbok for Rana («Selforsfjellet – Husmannsplass og annen bosetning gjennom tidene» av Robert Mønsen 1994, «Stedsnavn fra Selfors» av Kristoffer Mønsen Gløsen 2007), J.Fritzners norrøn ordbok (nettversjon), Nordlands Avis (Hemnesavis), Rana Blad , Bygdebok for Rana, «Artikkel om stedsnavn på Selfors» av Tore Solbakken, «Fra Ånerbakken til Olympiatoppen - Mo Skilag 100 år 1896-1996» av Leif Altstadhaug, nettsiden Botanikk.no, Kartdata fra NVE og NGU!

Vi håper alle som deltar får en fin tur og ikke minst kan lære litt mer om vår egen lokalhistorie.

Mo Orienteringsklubb 2015

Ole Morten Wie